

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**CASTELLÀ ORAL I ESCRIT PER
ALS MITJANS DE
COMUNICACIÓ**

Coordinació: BALLESPI VILLAGRASA, MARIA DE LAS
MERCEDES

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	CASTELLÀ ORAL I ESCRIT PER ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ			
Codi	101955			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Comunicació i Periodisme Audiovisuals	1	TRONCAL/BÀSICA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	1.5		4.5
	Nombre de grups	2		1
Coordinació	BALLESPI VILLAGRASA, MARIA DE LAS MERCEDES			
Departament/s	FILOLOGIA I COMUNICACIÓ			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Hores Presencials- 60 Hores No Presencials (treball autònom sense acompanyament del professorat o videoconferències i debats síncrons) - 90			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Castellà			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
BALLESPI VILLAGRASA, MARIA DE LAS MERCEDES	merce.ballespi@udl.cat	5,5	A convenir.
RODRIGUEZ ORGAZ, CRISTINA	cristina.rodriguez@udl.cat	2	A convenir.

Informació complementària de l'assignatura

L'assignatura Castellà Oral i Escrit per als Mitjans de Comunicació ofereix una reflexió teòrica i pràctica sobre el llenguatge periodístic, així com els coneixements lingüístics necessaris per a l'ús correcte, oral i escrit, en el futur desenvolupament de l'exercici professional en l'àmbit de la comunicació i del periodisme audiovisuals. Es promourà la reflexió al voltant dels criteris de correcció lingüística per a la detecció i neutralització dels errors més freqüents en l'ús del castellà en els mitjans de comunicació.

Objectius acadèmics de l'assignatura

- O1. Perfeccionar l'expressió oral i escrita en llengua castellana.
- O2. Adquirir competència estilística en la producció de textos orals i escrits.
- O3. Produir textos periodístics adequats des del punt de vista normatiu.
- O4. Proporcionar eines a l'alumnat per a la reflexió sobre l'ús de la llengua.
- O5. Conscienciar l'alumnat de la importància de l'ús correcte del llenguatge en els mitjans de comunicació.
- O6. Conèixer i identificar les normes lingüístiques i errors (gràfics, fònics, morfosintàctics, lèxics) més freqüents apareguts en els mitjans de comunicació.
- O7. Comprendre i aplicar el contingut dels llibres i manuals d'estil com a instrument de treball del món de la comunicació.

Competències

Bàsiques

CB4. Poder transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Generals

CG1. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.

Específiques

CE1. Desenvolupar el domini del català, l'espanyol i l'anglès orals i escrits per a la seva ocupació en l'àmbit específic dels mitjans de comunicació social.

Transversals

CT1. Adquirir una adequada comprensió i expressió oral i escrita del castellà.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Continguts fonamentals de l'assignatura:

TEMA 1. LLENGUA ESTÀNDAR, MITJANS DE COMUNICACIÓ I LLIBRES D'ESTIL

TEMA 2. NORMA I ÚS DE LA LLENGUA CASTELLANA EN ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ

2.1. NORMA I ÚS EN EL NIVELL MORFOSINTÀCTIC

2.2. NORMA I ÚS EN EL NIVELL LÈXIC-SEMÀNTIC

2.3. NORMA I ÚS EN EL NIVELL FÒNIC-ORTOGRÀFIC

TEMA 3. COMUNICACIÓ I EXPRESSIÓ ESCRITA

TEMA 4. COMUNICACIÓ I EXPRESSIÓ ORAL

Eixos metodològics de l'assignatura

Les diferents metodologies que s'aplicaran durant l'assignatura seran les següents:

- 1. Classes magistrals
- 2. Col·loquis
- 4. Debats dirigits
- 6. Treball en grup
- 7. Treball escrit

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Activitats	Descripció	O	G	HP	HNP
Classe magistral	Explicació teòrica sobre los continguts	O1 a O7		25	
Exposicions	Exposició oral en grup sobre la proposta d'un tema lingüístic	O1 a O7		20	
Lectures	Lectures de textos sobre llengua i mitjans de comunicació	O1 a O7			5
Conferència	Conferència a càrrec d'especialistes*	O1 a O7		5	5
Treballs	P1. Recerca d'informació sobre aspectes normatius de la llengua P2. Anàlisi i revisions de textos orals i escrits P3. Producció de textos orals i escrits	O1 a O7		3 3'5 3'5	25 25 25
Tutories	Tutories individuals	O1 a O7			2,5
Avaluació	Veure la taula de mecanismes d'avaluació				
TOTAL				60	90

Activitats previstes dins l'assignatura, d'**assistència obligatòria**:

- 15/2/2024- Taller de llenguatge no sexista ni androcèntric aplicat als mitjans de comunicació.
- 22/2/2024- Taller de prevenció de violència masclista en la parella. Abordatge de la violència masclista als mitjans de comunicació (Centre d'Igualtat d'Oportunitats i Promoció de les Dones Dolors Piera de la UdL).
- 29/2/2024- Conferència a càrrec d'un/a especialista en el marc del Programa Aules contra la pobresa (Unitat de Desenvolupament i Cooperació)

Es valorarà l'assistència de l'alumnat a aquestes activitats.

Les classes dels dijous, de caràcter teòric, es duran a terme amb tot el grup (Grup Gran - GG) i les classes dels divendres, de caràcter pràctic, es realitzaran dividint la classe en dos grups, el Grup Meitat 1 i el Grup Meitat 2. Conseqüentment, els divendres la primera meitat de la sessió estarà dirigida al GM1 i la segona meitat al GM2. Els grups es constituïran el primer dia de classe per ordre alfabètic.

Sistema d'avaluació

Mecanisme d'avaluació	Tipologia	Data	%
(0) Assistència i participació	L'assistència a les classes no és obligatòria, llevat d'aquelles assenyalades en el pla de desenvolupament, però sí molt recomanable . Es valorarà l'interès, la participació activa i la resolució de problemes, tant a les classes presencials com a l'entorn del campus virtual, en els fòrums autònoms que es proposin.	Classes presencials, tutories i debats	(+/-)
(1) Treball en grup	Exposició oral sobre l'ús de la llengua en els mitjans de comunicació.	La data es concretarà durante les primeres sessions	20 %
(2) Treball per parelles	Comentari crític sobre algun llibre d'estil.	5.4.2024	20 %
(3) Treball individual	Producció d'un text periodístic oral sobre Aules contra la pobresa.	3.5.2024	20%
(4) Treball individual	Producció d'un text periodístic escrit sobre el taller de violència masclista en l'àmbit de la parella.	3.5.2024	20 %
(5) Prova escrita	Prova escrita sobre els continguts teòrics i pràctics de l'assignatura.	24.5.2024	20 %

L'assignatura preveu 2 mòduls: el mòdul d'expressió escrita (activitats 2 i 4) i el mòdul d'expressió oral (activitats 1 i 3). A més, es farà una prova escrita el darrer dia de classe (activitat 5). Per aprovar l'assignatura, s'han d'aprovar per separat els 2 mòduls, tant l'escrit com l'oral. Es farà una mitjana de cada mòdul i, per superar-los, s'haurà de treure una nota mínima de 5 a cadascun. Si un dels mòduls es suspèn, es podrà recuperar. En el cas de no recuperar el mòdul suspès, no es superarà l'assignatura i s'assignarà una nota numèrica final de 4,9.

(0) El comportament inadequat pot penalitzar fins a 2 punts la nota final de l'assignatura.

En cas de frau acadèmic o còpia espontània, s'aplicarà el que estableix la "Normativa de l'avaluació i la qualificació de la docència en els graus i màsters de la UdL".

En cas que no es presenti una activitat en el termini establert, la qualificació serà 0 en l'esmentada activitat. En totes les activitats es descomptarà 0,3 per cada falta d'ortografia i 0,1 per cada errada morfosintàctica o lèxica. La

mateixa falta es comptarà cada vegada que aparegui.

No es proposaran activitats addicionals per pujar nota.

L'estudiant o l'estudianta que es vulgui acollir a l'avaluació alternativa haurà de presentar un contracte de treball o justificar, mitjançant un escrit dirigit a la degana, les raons que li impossibiliten fer l'avaluació continua en un termini de cinc (5) dies des del començament del quadrimestre. Per més informació, envieu un correu electrònic a lletres.secretariacentre@udl.cat o adreceu-vos a la Secretaria Acadèmica de la Facultat de Lletres. En cas d'acollir-se a l'avaluació alternativa, l'alumne haurà de superar dues proves: una per avaluar el bloc escrit i una altra per avaluar el bloc oral, puntuant 50% cadascuna. Per superar l'assignatura, en totes dues caldrà obtenir una nota mínima de 5.

Bibliografia i recursos d'informació

Llengua, norma i estil

ALEZA, Milagros (coord.). *Normas y usos correctos en español actual*, Valencia: Tirant Humanidades, 2014.

BALLENATO, Guillermo. *Hablar en público. Arte y técnica de la oratoria*. Madrid: Pirámide, 2006.

BRIZ, Antonio; ALBELDA, Marta, i FERNÁNDEZ, María José. *Saber hablar*. Madrid: Aguilar, 2008.

BARRERA ROSET, Mercedes; GÜELL GUIX, María Teresa y María Luisa GUIX AGUADO. *De las palabras a los textos: gramática del español*. Barcelona: Octaedro, 2010.

BONVÍN FAURA, Marcos. *Los errores lingüísticos. Pautas de corrección con ejercicios resueltos*. Barcelona: Octaedro, 2011.

GÓMEZ TORREGO, Leonardo. *Ortografía práctica del español*. Madrid: Espasa Calpe 2011 (2ª edición).

GARCÍA, M. Carmen, i HERNÁNDEZ, J. Antonio. *El arte de hablar. Manual de retórica práctica y de oratoria moderna*. Barcelona: Ariel, 2004.

INSTITUTO CERVANTES, *El libro del español correcto. Claves para hablar y escribir bien en español*, Madrid, Espasa, 2012.

INSTITUTO CERVANTES. *Las 500 dudas más frecuentes del español*. Espasa 2013.

MARTÍNEZ DE SOUSA, José Martínez. *Manual de estilo de la lengua española*. Gijón: Tea, 2012.

MONTOLÍO, Estrella, i DURÁN, Estrella Montolío. *Conectores de la lengua escrita: contraargumentativos, consecutivos, aditivos y organizadores de la información*. Barcelona: Ariel, 2001

MONTOLÍO, Estrella (coord.). *Manual práctico de escritura académica*, Barcelona, Ariel, 2000.

RAE - ASALE. *Nueva gramática básica de la lengua española*. Madrid: Espasa, 2011.

RAE - ASALE. *Ortografía básica de la lengua española*. Madrid: Espasa, 2012.

RAE - ASALE. Gramática y ortografía básicas de la lengua española. Madrid: Espasa, 2019.

ROMERO GUALDA, M. Victoria. *Lengua española y comunicación*, Barcelona, Ariel, 2007 (1a ed.: 2002).

SÁNCHEZ LOBATO, Jesús (coord.). *Saber escribir*, Madrid: Instituto Cervantes-Aguilar, 2006.

Llengua i mitjans de comunicació

- ALEZA IZQUIERDO, Milagros (coord.). *Lengua española para los medios de comunicación*. Valencia, Tirant lo Blanch, 2006.
- BENGOECHEA, Mercedes, i CALERO, Mª Luisa. *Sexismo y redacción periodística*. Valladolid: Junta de Castilla y León, 2003.
- BLANCO ALFONSO, Ignacio, i FERNÁNDEZ MARTÍNEZ, Pilar (coords.). *El lenguaje radiofónico: la comunicación oral*, Madrid: Fragua, 2004.
- CAMPO VIDAL, Manuel. *¿Por qué los profesionales no comunicamos mejor?*. Madrid: RBA Libros, 2011.
- CANTAVELLA, Juan, i SERRANO, José Francisco. *Redacción para periodistas: informar e interpretar*. Barcelona: Ariel Comunicació, 2004.
- FONTANILLO, Enrique, i RIESCO, Mª Isabel. *Teleperversión de la lengua*, Barcelona: Anthropos, 1990.
- GUERRERO SALAZAR, Susana. *Medios de comunicación y español actual*, Málaga: Ediciones Aljibe, 2002.
- GUERRERO SALAZAR, Susana, i CABEZAS, Emilio Alejandro. *Nuevas tendencias de la lengua española en los medios de comunicación*. Málaga: Ediciones VG, 2008.
- GRANELL PÉREZ, Luis (ed.). *El lenguaje de los medios de comunicación*, Zaragoza: Asoc. Prensa, 1990.
- GARCÍA, Pedro, i GÓMEZ, Alberto (comp.). *El idioma español en las agencias de prensa*. Madrid: Agencia EFE y Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 1990.
- GARRIDO MEDINA, Joaquín. *La lengua y los medios de comunicación*. Madrid: Universidad Complutense, 1999.
- HURTADO GONZÁLEZ, Silvia. *El uso del lenguaje en la prensa escrita*. Valladolid, Secretariado de Publicaciones e Intercambio Editorial de la Universidad de Valladolid, 2003.
- MANCERA RUEDA, Ana. *¿Cómo se "habla" en los cibermedios?: El español coloquial en el periodismo digital*. Peter Lang, cop., 2011
- MARTÍNEZ-COSTA, M. Pilar, i DíEZ UNZUETA, José Ramón. *Lenguaje, géneros y programas de radio. Introducción a la Narrativa Radiofónica*, Pamplona: EUNSA, 2005.
- ROMERO GUALDA, M. Victoria. *El español en los medios de comunicación*. Madrid: Arco-Libros, 2008.
- VILCHES VIVANCOS, Fernando. *El menosprecio de la lengua. El español en la prensa*. Madrid: Dykinson, 2001.

Llibres d'estil

ABC. *Libro de estilo*. Madrid: Ariel, 2001.

Agencia EFE. *Manual de español urgente*. Madrid: Debate, 2015.

ANTENA 3TV. *Libro de estilo*. Madrid: Antena 3, 2002

CADENA SER. *En antena. Libro de estilo del periodismo oral*. Madrid: Taurus, 2017.

El País. *Libro de Estilo*. Madrid: Aguilar, 2014.

GRIJELMO, Álex. *El estilo del periodista*. Madrid: Taurus, 2014.

La Vanguardia. *Libro de Redacción*. Barcelona: La Vanguardia Ediciones y Ariel, 2004.

Marca. *Libro de estilo*. Madrid: La esfera de los libros, 2012.

MARTÍNEZ DE SOUSA, José. *Libro de estilo Vocento*. Gijón: Trea, 2013

MENDIETA, Salvador. *Manual de estilo de TVE*, Barcelona, Labor, 1993.

ONDA CERO RADIO. *Guía de Estilo de Onda Cero Radio*. Madrid, 1996.

RADIO NACIONAL DE ESPAÑA. *Manual de Estilo de RNE*. Madrid, 1990.

RODRÍGUEZ-VIDA, Susana. *Curso práctico de corrección de estilo*. Madrid: Arco-Libros, 1998.

ROJAS TORRIJOS, José Luis. *Libro de estilo y periodismo global en español: origen, evolución y realidad digital*. Valencia: Tirant Humanidades, 2011.

TASCÓN, Mario (dir.), y CABRERA, Marga (coord.). *Escribir en Internet: guía para los nuevos medios y las redes sociales*. Barcelona: Galaxia Gutenberg - Círculo de Lectores, 2012.

Altres recursos en línia

- <http://www.rae.es>
- <http://www.fundeu.es>
- <http://cvc.cervantes.es>
- <http://www.wikilengua.org/index.php/Portada>
- <http://estudiantes.elpais.com>